

Sven Gard, kortfattad biografi.

Sven Gard föddes 1905 och växte upp på Södermalm i Stockholm. Han bar ett socialt engagemang med sig genom livet stimulerad av sin far som var advokat och som skall ha bidragit till inrättande av ett av de först ungarshotellen i staden och sin mor som var lärare. Gard visade redan under gymnasieåren i Södra Latin en klar begåvning för matematik och naturvetenskap. Han valde att läsa medicin och blev med kand 1929 och med lic 1934 vid Karolinska Institutet (KI). Han kom tidigt i kontakt med mikrobiologin, speciell virologin där polioepidemierna växte fram som ett allt större hot under 1900-talet.

En av Gards lärare var den originelle Carl Kling, professor och föreståndare vid Statens Bakteriologiska laboratorium (SBL). Han hade den för tiden heterodoxa idén att poliovirus kunde spridas med vatten och Gard studerade om det fanns någon mellanvärd för smittämnet i detta element. Gard var Rockefellerstipendiat 1939 och arbetade då i New York med Max Theiler, skaparen av det levande gula febevaccinet, som renderade honom ett Nobelpris i fysiologi eller medicin 1951. Theiler tyckte dock att deras gemensamma studier av muspolio var mer intressant än gula feberarbetet.

Gard fortsatte studier av muspolio vid återkomsten till Sverige och associerade sig då med Arne Tiselius i Uppsala. Kraftfullt stöd för forskningen erhöles från Gustaf den V:s 80-årsfond, som bildats 1939. Den bidrog med ett väl tilltaget grundanslag, betalade för ett elektronmikroskop levererat från Siemens, Berlin, 1943 och även för tryckning av Gard's avhandling som lades fram samma år. Gard blev laborator vid SBL 1943-45 och härefter professor i bakteriologi vid KI.

År 1948 inrättade Riksdagen en personlig professur i virusforskning till Gard, som han uppehöll fram till 1972. Han gjorde avgörande insatser för utvecklingen av det svenska avdödade poliovaccinet, vars inaktiveringsbetingelser var säkrare än de som Jonas Salk använt. Med hjälp av detta vaccin utrotades sjukdomen från vårt land. Något levande vaccin av Sabin-typ behövde aldrig komma till användning.

Sven Gard hade ett skarpt intellekt och en ovanlig överblick över de medicinska vetenskaperna och speciell mikrobiologin. Härigenom kom han att spela en stor roll i Nobelarbetet vid KI under nästa hela sin tid som professor. Han var introduktions-talare vid Nobel prisceremonier inte mindre än fem gånger, vilket är unikt bland lärare vid KI.

Gard fick inga egna barn och alla de tillgångar han och hans hustru samlade och som han sedan lämnade efter sig vid sin död 1998 tillföll Karolinska Institutets Fond för Virusforskning. Han skötte med hjälp av matematisk-statistiska analyser själv med stor framgång tillgångarnas förvaltning så länge som han levde.

Text författad av Erling Norrby. Insänd till Grants Office på Karolinska Institutet 2018-11-20, efter önskemål, då Erling kände Sven Gard väl, arbetade med honom och även har skrivit om honom i sina böcker.